

Bryssel den 28.10.2015
COM(2015) 550 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Att förbättra den inre marknaden – bättre möjligheter för individer och företag

{SWD(2015) 202 final}
{SWD(2015) 203 final}

1. ATT FÖRBÄTTRA DEN INRE MARKNADEN

Den inre marknaden är en av EU:s största framgångar. Under de senaste 50 åren har den skapat nya möjligheter och skalfördelar för europeiska företag som lett till ökad konkurrenskraft för industrin, den har skapat sysselsättning, den har gett konsumenterna ökad valfrihet och lägre priser och den har gjort det möjligt för folk att bo, studera och arbeta var de vill. Den har också bidragit till att bättre integrera europeiska företag i internationella värdekedjor och att stärka deras globala konkurrenskraft.

Men EU och den inre marknaden måste anpassa sig till en föränderlig verklighet. Europa står inför ekonomiska och sociala utmaningar. Den ekonomiska och finansiella krisen har varit en prövning för våra ekonomier och medfört stora sociala kostnader. Arbetslösheten ligger envist kvar på en hög nivå inom EU, särskild bland unga som borde utgöra den mest vitala delen av arbetskraften. En låg tillväxt har påverkat invånarnas förtroende för EU. Otillräckliga investeringsnivåer och hinder på varu- och tjänstemarknaderna har dämpat produktiviteten och minskat den europeiska ekonomins konkurrenskraft. Företagen känner sig ofta kvävda av föråldrade och alltför betungande bestämmelser och de har svårt att hitta den information de behöver.

Samtidigt skapar innovation och globala värdekedjor nya viktiga möjligheter. Digital teknik omvandlar många industrisektorer och leder till effektivare produktion och nya innovativa affärsmodeller. Tillverkning och tjänster samlas allt oftare i smarta och miljövänliga erbjudanden som ger ett ökat mervärde för kunderna. Men denna innovation utmanar också traditionella affärsmodeller och etablerade förbindelser mellan konsumenter och företag.

1.1. En fördjupad och rättvisare inre marknad

Den EU-kommission som tillträdde i november 2014 har tagit itu med dessa utmaningar. Den har gjort det till sin främsta prioritet att öka sysselsättning, tillväxt och investeringar och strävar mot dessa mål genom att fördjupa hela den inre marknaden, inom alla sektorer och politikområden.

Inom en månad efter sitt tillträde lanserade kommissionen sin **investeringsplan** för Europa och den Europeiska fonden för strategiska investeringar. Planen tillämpas redan och börjar fylla sitt syfte att upprätthålla investeringsnivån och att driva på den ekonomiska återhämtningen. Ett av målen är att skapa ett bättre företagsklimat för investeringar genom att göra regelverket mer förutsägbart och att stärka den inre marknaden.

I februari 2015 tog kommissionen nästa steg genom att införa den **Europeiska energiunionen**, som ska ge konsumenter och företag tillgång till säker och klimatvänlig energi till ett rimligt pris samt genomföra den inre marknaden för energi i hela EU.

I maj lade kommissionen fram sin **strategi för den digitala inre marknaden** för att möta utmaningarna i den digitala ekonomin. En sammankopplad digital inre marknad kommer att göra digitala varor och tjänster mer tillgängliga för konsumenter och företag. Den ska skapa förutsättningar för utveckling av nät och öka tillväxtpotentialen i EU:s digitala ekonomi.

I oktober kom handlingsplanen för att inrätta en **kapitalmarknadsunion**. Handlingsplanen ska leda till lägre lånekostnader, bättre uppstartsfinansiering och en bredare bas av investerare. På så vis ökar företagets tillgång till den finansiering de behöver för att modernisera sig och växa, genom att investerarna får kontakt med dem som har finansieringsbehov. Kapitalmarknadsunionen kommer att göra det finansiella systemet stabilare och öka konkurrensen.

Vi behöver ett Europa som är öppet för världen och en värld som är öppen för Europa. Av det nya meddelandet om **Handel för alla** som antogs i oktober framgår att kommissionen har omskapat sin handels- och investeringspolitik för att göra den effektivare och mer öppen, i samklang med de europeiska värderingarna. Kommissionen arbetar hårt för att det **transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar** ska ge ett ambitiöst, rättvist och effektivt resultat.

Det **paket om kretsloppsekonomin** som planeras kommer att ge Europa konkurrensfördelar. Syftet är att säkerställa att värdefulla naturresurser bevaras samtidigt som man främjar konkurrenskraft, innovation och jobbskapande inom design, tillverkning, användning, reparation och återvinning av varor samt inom avfallshantering.

För att säkerställa en rättvisare inre marknad måste EU också kunna hantera människors och företags bekymmer på ett effektivt sätt. De måste kunna lita på att den inre marknaden skyddar dem och ger dem större möjligheter att påverka sin situation.

Människorna måste vara säkra på att deras rättigheter i egenskap av arbetstagare inte undergrävs. Som ett svar på dessa frågor kommer ett **paket om arbetstagarnas rörlighet** att antas för att stödja arbetskraftens rörlighet genom bättre samordning av de sociala trygghetssystemen och en särskild översyn av direktivet om utstationerade arbetstagare.

Både människor och företag behöver också se rättvisa på **skatteområdet**. Det är av största vikt att företagen på den inre marknaden inte längre kan dra nytta av skillnader och kryphål i de nationella skattesystemen. Kommissionen håller på att färdigställa en djupgående undersökning i flera medlemsstater av systemet med förhandsbesked i skattefrågor, och den försöker se till att det nyligen antagna direktivet om förhandsbesked i skattefrågor genomförs snabbt. Med den nya handlingsplanen för en rättvis och effektiv företagsbeskattning har kommissionen nu ett ambitiöst program för att se till att skatter betalas i det land där vinsterna görs.

Kommissionen jobbar också vidare med en rad sektorsspecifika initiativ som berör den inre marknaden. Exempelvis kommer ytterligare åtgärder för att förbättra den inre marknaden för **vägtransporter** att bidra till förbättrade och mer konkurrenskraftiga transporttjänster. Kommissionen kommer särskilt att studera hur bestämmelserna om tillträde till transportmarknaden kan göras enklare och lättare att genomföra. Den kommer att se hur man kan skapa lika villkor för inrikes persontrafik och ökad konkurrenskraft vid uthyrning av tunga lastfordon samt hur man kan förbättra genomförandet av de bestämmelser som är tillämpliga inom sektorn och säkerställa rimliga arbetsvillkor och likvärdiga förutsättningar.

Åtgärderna kommer också att stärkas genom kommissionen förnyade arbete med **bättre lagstiftning**. Genom att fokusera på EU:s verkliga prioriteringarna skapar vi bättre bestämmelser för att få bättre resultat. I många fall ersätter en uppsättning EU-regler ett lapptäcke av 28 olika nationella regler, och underlättar därmed livet för enskilda och företag, förenklar regelverket, minskar regelbördorna på den inre marknaden och ökar den rättsliga förutsebarheten.

1.2. En ny strategi för den inre marknaden som bygger på möjligheter, modernisering och resultat

Åtgärderna behöver kompletteras med en europeisk inre marknad för varor och tjänster.

Många framsteg har gjorts, men det återstår alltför många hinder, framför allt när det gäller tjänster. Kommissionen uppskattar att ett mer ambitiöst genomförande av tjänstedirektivet skulle bidra med 1,8 % till unionens BNP¹.

Hinder för fritt utbyte av varor och tjänster, bristande efterlevnad av befintliga bestämmelser, små volymer av offentlig upphandling över gränserna och otillräckligt politiskt stöd för strukturella reformer bidrar till att begränsa möjligheterna för företag och individer, vilket leder till färre jobb och onödigt höga priser.

Hindren påverkar också andra politikområden, t.ex. transport, telekommunikationer och energi. De gör EU mindre attraktivt för interna och externa investeringar. De kväver innovation och avskräcker företagen från att utveckla nya produkter och tjänster i Europa, att anställa mer personal och att expandera till nya marknader.

Det är därför nödvändigt att blåsa nytt liv i den inre marknaden, på ett sätt som gör att marknaderna för produkter och tjänster kan fungera bättre och som ger ett tillräckligt skydd för individerna. Syftet med strategin är att uppnå detta. Den består av riktade åtgärder på tre nyckelområden:

- Att **skapa möjligheter** för konsumenter, yrkesverksamma och företag.
- Att uppmuntra och **möjliggöra den modernisering och innovation** som Europa behöver.
- Att åtgärderna **genomförs praktiskt** på ett sätt som gynnar konsumenter och företag i vardagen.

Inriktningen är på praktiska åtgärder som hjälper små och medelstora företag och nystartade företag att växa och expandera, som främja innovation, som öppnar för investeringar och som ger makt åt konsumenterna. Åtgärderna kompletterar ett antal sektorsspecifika initiativ, t.ex. initiativ för att stärka och förbättra den inre marknaden för vägtransporter. De bygger på ekonomiska belägg och inriktas på de hinder som väger tyngst ekonomiskt. Vad gäller lagstiftningsåtgärderna kommer ytterligare konsekvensbedömningar att göras, och dessa kommer sedan att ligga till grund för kommissionens slutliga beslut.

2. ATT SKAPA MÖJLIGHETER FÖR KONSUMENTER OCH FÖRETAG

2.1. Att möjliggöra en balanserad utveckling för delningsekonomin

Det sätt på vilket många tjänster och tillgångar tillhandahålls och konsumeras förändras snabbt. Delningsekonomin, ett komplext ekosystem av beställtjänster och tidsbegränsad användning av tillgångar som bygger på utbyte via onlineplattformar, utvecklas snabbt. Delningsekonomin leder till ett större urval och lägre priser för konsumenter och ger tillväxtpotentialer för innovativa nystartade företag och befintliga europeiska företag, både i hemlandet och över gränserna. Den bidrar också till ökad sysselsättning och gynnar de anställda genom att göra arbetstiden flexibla, med allt från icke-professionella mikrojobb till deltidsföretagande. Resurserna kan användas effektivare vilket leder till ökad produktivitet och hållbarhet.

Enligt en färsk studie² skulle de fem största sektorerna i delningsekonomin (lån mellan privatpersoner, tjänsteförmedling via nätet, uthyrning av bostäder mellan privatpersoner,

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecp_456_en.pdf

² *Consumer Intelligence Series: The Sharing Economy.* PwC 2015, <https://www.pwc.com/us/en/technology/publications/assets/pwc-consumer-intelligence-series-the-sharing-economy.pdf>

bildelning och streamning) kunna bidra till att öka inkomsterna globalt från cirka 13 miljarder euro till 300 miljarder år 2025. En tredjedel av de europeiska konsumenterna säger att de kommer att delta i delningsekonomin i allt större utsträckning³.

Nya affärsmodeller påverkar dock ofta redan befintliga marknader och leder till spänningar med befintliga varu- och tjänsteföretag. Båda sidor klagar på det oklara läget när det gäller tillämpningen av bestämmelser om konsumentskydd, beskattning, licenser, hälso- och säkerhetskrav, social trygghet samt anställningsskydd. Förhastade eller otillräckliga regleringsåtgärder kan leda till orättvisa villkor och splittring av marknaden.

Det är viktigt att göra något åt dessa svårigheter och osäkra förhållanden. Det behövs en tydlig och balanserad lagstiftning för att det delningsekonomiska företaget ska kunna utvecklas, för att skydda arbetstagare, konsumenter och andra allmänna intressen och för att säkerställa att inga onödiga bestämmelser drabbar vare sig befintliga eller nya verksamhetsutövare, oberoende av affärsmodell.

Den digitala inre marknaden har snabbt kommit igång med att analysera den roll plattformar spelar, inklusive i delningsekonomin. Initiativet kommer att kompletteras med andra sektorsövergripande studier och ett aktivt engagemang med marknadsaktörer, konsumenter och myndigheter⁴.

Med utgångspunkt i detta arbete kommer kommissionen att utfärda riktlinjer för hur EU-lagstiftningen tillämpas på delningsekonomiska affärsmodeller och relevanta bestämmelser i nationell lagstiftning. Riktlinjerna kommer att bygga på tjänstedirektivet, e-handelsdirektivet, europeisk konsumentlagstiftning samt relevanta bestämmelser i fördraget. De kommer att beakta internationell bästa praxis och bör vara till hjälp för medlemsstaterna och marknadsaktörerna att bättre förstå de tillämpliga bestämmelserna. Riktlinjerna kommer också att vägleda kommissionen vid verkställandet för att säkerställa att nationell lagstiftning inte hindrar utvecklingen av delningsekonomin på ett otillbörligt sätt. Kommissionen kommer också att bedöma om och hur eventuella luckor i lagstiftningen behöver åtgärdas. Den kommer att inrätta en ram för övervakning av delningsekonomin utveckling på lokal och nationell nivå samt inom företag och sektorer.

Åtgärder: Kommissionen kommer att utarbeta en europeisk agenda för delningsekonomin, med riktlinjer för hur befintlig EU-lagstiftning tillämpas på delningsekonomiska affärsmodeller. Den kommer också att bedöma eventuella luckor i lagstiftningen och övervaka delningsekonomin utveckling..

2.2. Att hjälpa små och medelstora företag och nystartade företag att växa

De små och medelstora företagen utgör stommen i den europeiska ekonomin. Ändå finns det fortfarande alltför många hinder för småföretag, nystartade företag och unga företagare som vill växa på den inre marknaden. Många småföretag vänder sig till en lokal eller regional marknad. Det är få som ser EU som sin hemmamarknad eller har ambitioner att täcka hela den europeiska marknaden. Detta begränsar innovation och jobbskapande.

De små och medelstora företagen klagar särskilt på

- komplicerade momsbestämmelser,

³ ING International Survey: *What's mine is yours - for a price. Rapid growth tipped for the sharing economy.* http://www.economics.com/ing_international_survey/sharing_economy_2015

⁴ Ett offentligt samråd om regelverket för plattformar, värdtjänster, informationsflöde, molntjänster och delningsekonomin inleddes i september 2015.

- osäkerhetsfaktorer i företagslagstiftningen,
- svårigheter att förstå och uppfylla lagstadgade krav,
- dålig tillgång till finansiering,
- rädsla för straffåtgärder i konkurslagstiftningen samt
- hinder för innovation.

Kommissionen är fast besluten att ta itu med de viktigaste hindren som drabbar småföretagen, och särskilt de nystartade företagen, vid alla stadier i deras livscykel.

Många företagare klagat på **komplicerade momsbestämmelser** när de undersöker möjligheterna att verka i ett annat land. I strategin för den digitala inre marknaden annonserade kommissionen en åtgärd för att förenkla moms­lagstiftningen, för att hjälpa särskilt små e-handelsföretag att verka över gränserna. Dessutom kommer kommissionen att, inom ramen för sin handlingsplan för ett bedrägerisäkert mervärdesskattesystem, lägga fram ett omfattande förenklingspaket för små och medelstora företag, i syfte att minska de administrativa bördorna för dem. Detta är avgörande för att de ska kunna växa och kommer att bidra till handeln över gränserna.

Företagarna klagat också på **osäkerhetsfaktorer i företagslagstiftningen**. Kommissionens förslag om enmansbolag, som medlagstiftarna bör anta utan dröjsmål, kommer att leda till lägre kostnader för registrering av företag och enklare förfaranden. Kommissionen kommer med utgångspunkt i detta initiativ att undersöka ytterligare möjligheter att förenkla bestämmelserna för företagen, samtidigt som den fortsätter att agera mot brevlådeföretag. Däri ingår att göra digitala lösningar tillgängliga under ett företags hela livscykel, särskilt när det gäller att registrera företag och lämna in dokument och uppgifter⁵. Eftersom särskilt småföretag har stora svårigheter i samband med verksamhet i andra länder kommer kommissionen också att undersöka om det behövs en uppdatering av befintliga bestämmelser om gränsöverskridande sammanslagningar⁶ och om de behöver kompletteras med bestämmelser om gränsöverskridande delningar. Detta skulle kunna göra det enklare för små och medelstora företag att välja den affärsstrategi de önskar och att anpassa sig till förändrade marknadsförhållanden utan att göra avkall på socialt skydd och anställningsskydd.

Nystartade företag har också svårigheter med **att förstå och uppfylla lagstadgade krav**. När kommissionen beaktar politiska lösningar eller utvärderar lagstiftning är den därför särskilt uppmärksam på bestämmelser som påverkar de små och medelstora företagen, och utgår från principen att tänka småskaligt först⁷. Medlemsstaterna har jobbat med att skapa gemensamma kontaktpunkter för att tillhandahålla information om de lagstiftningskrav som är relevant för någon som vill starta ett företag, oberoende av vilken sektor det gäller. För att komplettera dessa åtgärder kommer kommissionen att lansera ett initiativ för nystartade företag som involverar alla aktörer, inklusive företagare, företagskuvöser, arbetsmarknadens parter samt regionala och nationella myndigheter, i syfte att förbättra villkoren för nystartade företag i EU. Kommissionen kommer att genomföra ett offentligt samråd inom initiativet, för att ta del av företagarnas idéer. Kommissionen kan också använda sig av Refit-plattformen⁸ för att få fram idéer som kan vara till hjälp vid beslutsfattandet. Tillsammans med aktörerna kommer den att undersöka hur den gemensamma digitala ingången, som startats som ett led i strategin för den digitala inre marknaden, bäst kan vara till nytta för de nystartade företagen. Tillsammans med deltagarna i initiativet för nystartade företag kommer kommissionen att

⁵ Möjliga lösningar vore att försöka nå dessa mål genom lagstiftningsåtgärder och/eller andra åtgärder, men som inte är knutna till en viss typ av företag.

⁶ Se direktiv 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar.

⁷ Se kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning, SWD(2015) 111.

⁸ http://ec.europa.eu/smart-regulation/better-regulation/key_docs_en.htm

utveckla särskilda funktioner i den gemensamma digitala ingången för att underlätta företagens verksamhet över gränserna och hjälpa dem att expandera i Europa.

Små och medelstora företag och nystartade företag har också svårt att **skaffa finansiering**. De små och medelstora företagen står redan i fokus för investeringsplanen för Europa. Exempelvis kommer en fjärdedel av garantierna från Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) att användas för att stödja innovativa småföretag och midcap-företag, för att ge nystartade företag bättre och snabbare tillgång till riskfinansiering⁹. Dessutom lägger kapitalmarknadsunionen fram en rad åtgärder för att stödja riskkapital och riskkapitalfinansiering i EU. I det här sammanhanget kommer kommissionen att lägga fram förslag för en europeisk fondandelsfond för riskkapital, med medel från EU:s budget och öppen för andra för att attrahera privat kapital i enlighet med investeringsplanen. Syftet med fonden skulle vara att främja nyetablering och tillväxt av nya företag på den inre marknaden.

Flera av EU:s finansieringsprogram, t.ex. Horisont 2020, Cosme och de europeiska struktur- och investeringsfonderna, omfattar dessutom initiativ för att stödja små- och medelstora företag och nystartade företag¹⁰. EU-programmen finansierar också råd och stöd för dessa företag vad gäller finansieringsmöjligheter och verksamhet utomlands¹¹. Kommissionen kommer att använda medel från Cosme för informationskampanjer som riktar sig till unga innovativa småföretag, för att uppmuntra dem att expandera utomlands och att utnyttja de möjligheter som finns.

Även effekterna av en **konkurs** avskräcker folk från företagande. Rädslan för det sociala stigmat, för de rättsliga konsekvenserna och för oförmågan att betala av skulderna är mycket starkare i Europa än i många andra delar av världen, bl.a. därför att skuldsaneringsperioden är mycket längre. Detta har en stark avskräckande verkan på den som vill starta ett nytt företag. Det är viktigt att företagare känner att de har **en andra chans**. Kommissionen kommer att bygga vidare på tidigare arbete¹² och stödja företagare med ärligt uppsåt genom att lägga fram ett lagstiftningsförslag om företagsinsolvens, inklusive tidig omstrukturering och en andra chans¹³, för att säkra att medlemsstaterna har regelverk som kan hantera misslyckanden utan att avskräcka företagare från att testa nya idéer.

Det finns även **hinder för innovation**. I kommissionens program för bättre lagstiftning finns de verktyg som behövs för att bedöma hur nya politiska förslag kan påverka innovation och för att identifiera befintliga hinder och möjliga sätt att undanröja dem. Refit-plattformen kan bidra med råd om frågor som dykt upp i dess arbete. I sammanhanget kommer kommissionen också att försöka hitta innovativa marknader där innovativa regleringsstrategier kan användas

⁹ EU:s finansieringsinstrument för nystartade företag och små och medelstora företag omfattar Efsi och InnovFin (EU-finansiering för innovatörer) och har ett stort inslag av riskfinansiering för innovation, delvis på grund av kopplingarna till Horisont 2020. EU:s initiativ för små och medelstora företag – ESI-fonderna (de europeiska struktur- och investeringsfonderna) samt Horisont 2020/Cosme (EU:s program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag) – tillhandahåller via EIB-gruppen (Europeiska investeringsbanksgruppen) obegränsade garantier för lån till små och medelstora företag och till små midcap-företag. ESI-fonderna stöder också ett stort antal företagskuvöser och försöker uppmuntra regionerna att samarbeta över gränserna för att investera i smart specialisering och i viktig möjliggörande teknik.

¹⁰ Initiativen bidrar till att hitta företagsfinansiering genom lånegarantier och riskfinansiering i samarbete med EIB-gruppen. Syftet är att hjälpa till vid start och uppbyggnad av innovativa småföretag och nystartade företag genom att minska riskerna vid privata investeringar och skapa ett gynnsammare ekosystem. I det ingår att man stöder företagskuvöser på regional nivå och att man prioriterar strategisk sammankoppling av värdekedjor över gränserna i samband med smart specialisering.

¹¹ Exempelvis genom Enterprise Europe Network.

¹² Kommissionens rekommendation av den 12.3.2014 om en ny strategi för att hantera konkurs och insolvens, C(2014) 1500.

¹³ Se även handlingsplanen för en kapitalmarknadsunion, COM(2015) 468.

för att testa innovativa lösningars genomförbarhet och hållbarhet samt hur de kan bidra till att stimulera investeringar och därmed jobbskapande.

Det skulle också vara bra för Europa att **locka fler investerare** från andra delar av världen. Som framhålls i den europeiska migrationsagendan¹⁴ skulle bestämmelser om att attrahera företagare i kombination med stödåtgärder för att hjälpa dem att verka på den inre marknaden kunna göra EU mer attraktivt för innovatörer från länder utanför EU. Detta skulle kunna främja nyföretagandet i Europa¹⁵.

Åtgärder: Kommissionen kommer att lägga fram ett lagstiftningsförslag om företagsinsolvens, inklusive tidig omstrukturering och en andra chans, för att minska rädslan att misslyckas och se till att företagare får en andra chans. Syftet är att ytterligare undanröja administrativa hinder för att starta och expandera ett företags verksamhet, även genom initiativ för att underlätta användningen av digital teknik samt gränsöverskridande sammanslagningar och delningar. Kommissionen kommer att lansera ett initiativ för nystartade företag, för att inleda en omfattande bedömning av kraven för nystartade företag och av sätt att minska kraven samt, om det inte är möjligt, göra det lättare att uppfylla dem. Bland annat kommer man att utveckla särskilda funktioner i den gemensamma digital ingången för att underlägga företagens verksamhet över gränserna, särskilt för nystartade företag. Kommissionen kommer att använda medel från Cosme för att tillhandahålla riktad information för att uppmuntra unga innovativa småföretag att expandera över gränserna och att utnyttja de möjligheter som den inre marknaden erbjuder. Genom investeringsplanen och kapitalmarknadsunionen kommer kommissionen att underlätta företagens tillgång till finansiering inom EU. Kommissionen kommer att be Refit-plattformen att inrikta sig på hinder för innovation och att diskutera hur de kan undanröjas eller minskas. Slutligen kommer kommissionen att undersöka ytterligare åtgärder som kan attrahera innovatörer, t.ex. om systemet med blåkort skulle kunna utvidgas till företagare.

2.3. Att förverkliga en tjänstemarknad utan gränser

Tjänstedirektivet från 2006 ledde till en välkommen modernisering av ekonomin inom många olika sektorer. Medlemsstaterna antog mer än tusen olika bestämmelser för att avskaffa ogrundade hinder för företags och yrkesutövares tillhandahållande av tjänster.

Trots detta finns det fortfarande alltför många hinder för företag och yrkesutövare som är verksamma över gränserna. De hindras av skillnader, och ibland motsägelser, mellan reglerade yrken och verksamheter inom EU, onödiga lagstiftningshinder för att tillhandahålla tjänster samt bristande tydlighet och förutsebarhet inom vissa viktiga sektorer för dem som vill tillhandahålla tjänster i andra medlemsstater.

Att ta itu med de mest problematiska begränsningarna skulle ha en positiv effekt på företagande och sysselsättning, leda till lägre priser och en effektivare resursfördelning inom EU. Det betyder att man behöver ta itu med både yrkena och tillhandahållandet av tjänster.

Konsulttjänsterna står för 9 % av EU:s BNP och de reglerade yrkena för ungefär 20 % av arbetskraften i EU¹⁶. Konsulttjänsterna är nära kopplade till andra sektorer¹⁷. Mer konkurrens

¹⁴ COM(2015) 240.

¹⁵ Företagare från tredje land har en stor potential för innovation och jobbskapande. Siffror från OECD (2011) visar att det är större sannolikhet att migranter från tredje land startar eget (13,5 % egenföretagare jämfört med 12,6 % bland infödda) och på så vis bidrar till att skapa sysselsättning (utlandsfödda egenföretagare som äger ett litet eller medelstort företag skapar i genomsnitt mellan 1,4 och 2,1 extra arbetstillfällen).

¹⁶ *Measuring the prevalence of occupational regulation, a survey and a study contracted by the Commission in 2014, 2015, ännu ej publicerad.*

och effektivitet inom de fria yrkena skulle därför göra industrin och hela ekonomin mer konkurrenskraftig¹⁸.

Idag har Europa mer än 5 000 reglerade yrken¹⁹ med mer än 50 miljoner utövare. Bestämmelserna om tillträde till och utövande av dessa yrken utformades en gång för att skydda både allmänintresset och mottagaren av tjänsten, men är nu i många fall oproportionerliga och utgör onödiga hinder för yrkesutövarnas rörlighet, vilket i sin tur minskar produktiviteten.

Färska studier²⁰ visar att de reformer som genomförts i flera medlemsstater för att ytterligare avreglera de reglerade yrkena har lett till fler arbetstillfällen och lägre priser för konsumenterna²¹.

På EU-nivå förbjuder tjänstedirektivet ett antal bestämmelser, och kräver också att medlemsstaterna utvärderar om vissa andra bestämmelser är berättigade och proportionerliga. Direktivet om yrkeskvalifikationer²² syftar till att underlätta rörligheten för yrkesverksamma inom EU. Det ger en rättslig ram för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av yrkeskvalifikationer och anger hur medlemsstaterna och kommissionen ska utvärdera regleringen av yrken på nationell nivå. Under senare år har medlemsstaterna inlett en reformprocess som har lett till att flera lagstiftningshinder har minskats eller undanröjts²³.

Den ömsesidiga utvärdering som genomförts de två senaste åren, efter översynen av direktivet om yrkeskvalifikationer, har visat att regleringen av liknande yrken skiljer sig mycket åt mellan olika medlemsstater, och detsamma gäller reglerade verksamhetsområden²⁴.

Kommissionen kommer därför att genom återkommande vägledning föreslå särskilda åtgärder för att förbättra tillträdet till och utövandet av reglerade yrken på nationell nivå och på EU-nivå. I åtgärderna kommer specifika reformbehov att fastställas för de olika medlemsstaterna²⁵. Man kommer därvid att beakta alla frågor som berör tillträdet till och utövandet av de reglerade yrkena.

¹⁷ Canton, Erik, Ciriaci, Daria och Solera, Irune, *The Economic Impact of Professional Services Liberalisation*, European Economy. Economic Papers 533, 2014.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ Europeiska databasen för reglerade yrken:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home.home

²⁰ Koumenta, Maria och Humphris, Amy, *The Effects of Occupational Licensing on Employment, Skills and Quality: A Case Study of Two Occupations in the UK*, Queen Mary University of London. Pagliero, Mario, *The effects of recent reforms liberalising regulated professions in Italy*, Universitetet i Turin och Collegio Carlo Alberto. Athanassiou, Ersi, Kanellopoulos, Nikolaos, Karagiannis, Roxani och Kotsi, Agapoula, *The effects of liberalisation of professional requirements in Greece*, Centre for Planning and Economic Research (KEPE), Aten. Rostam-Afschar, Davud, *Regulatory Effects of the Amendment to the HwO in 2004 in German Craftsmanship*, Freie Universität i Berlin och tyska institutet för ekonomisk forskning (DIW Berlin), studier beställda av Europeiska kommissionen 2014. (Kommer att publiceras på http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/index_en.htm).

²¹ Det gäller exempelvis reformer av tjänster av jurister, revisorer, skatterådgivare, fastighetsmäklare och sjukgymnaster samt mer innovativa tjänster. Se Ersi Athanassiou m.fl., *ibidem*, studie beställd av Europeiska kommissionen 2014 (ännu ej publicerad).

²² Direktiv (EU) 2013/55 av den 20 november 2013, som ska genomföras av medlemsstaterna senast den 18 januari 2016.

²³ Exempelvis har de flesta bindande tariffer avskaffats och ersatts med marknadspriser.

²⁴ Hur man bedömer vad som är berättigat och proportionerligt kan skilja sig åt för samma verksamhet, som när vissa medlemsstater tydligt anger att de kan förlita sig på marknaden och på allmän lagstiftning (t.ex. vad gäller konsumentskydd) medan andra argumenterar för behovet av specifik yrkesmässig reglering.

²⁵ De kommer att bygga på den pågående ömsesidiga utvärderingen, vetenskapliga studier, ett omfattande undersökning och den uppdaterade databasen med reglerade yrken.

I ett första steg kommer man att inrikta sig på utvalda yrken inom prioriterade sektorer²⁶. I ett andra steg kommer reformerna att utvärderas och återstående hinder att åtgärdas²⁷. Prioriterade områden för reformer kommer att på lämpligt sätt tas med i Europeiska planeringsterminen, i samråd med respektive medlemsstat och efter en individuell prioriteringsbedömning.

Kommissionen kommer också att göra en analytisk ram som medlemsstaterna kan använda när de ser över befintliga yrkesregleringar eller föreslår nya. Ramen kommer att innehålla en metod för djupgående bedömningar av hur proportionella yrkesregleringarna är. Medlemsstaterna måste visa att man inte kan skydda det allmänna intresset på annat sätt än genom att begränsa tillträdet till eller uppförandet inom den berörda yrkesverksamheten.

Slutligen kommer den ömsesidiga bedömningen också att bidra till en modernisering av den rättsliga ramen på området, genom att åtgärda problem som uppstår på grund av skillnader i bolagsform, aktieägarkrav och sektorsövergripande begränsningar för vissa uppdragstjänster. Kommissionen kommer, möjligen som en del av tjänstepassinitiativet, att föreslå lagstiftningsåtgärder för att åtgärda hinder i form av skillnader i bolagsform, aktieägarkrav och sektorsövergripande begränsningar inom viktiga uppdragstjänster²⁸ och, om så är lämpligt, även organisatoriska krav på byggföretag²⁹.

När det gäller **tjänster mer allmänt** är ofta tillgången till tillförlitlig information om tillämpliga krav ett hinder, särskilt vid tillhandahållande av tjänster över gränserna. Ibland finns det även krav för leverantörer av byggtreprenader på deras organisation i hemlandet, vilket gör det alltför komplicerat att tillhandahålla tjänster i ett annat land. Försäkringskrav är ofta svåra att uppfylla för tillhandahållare av uppdragstjänster och leverantörer av byggtreprenader, vilket behöver åtgärdas.

Det kommer därför ett förslag till lagstiftningsinitiativ för tillhandahållare av tjänster över gränserna, särskilt när det gäller byggsektorn och uppdragstjänster. Initiativet skulle införa harmoniserade formulär så att tjänsteleverantörerna på ett enda ställe kan ge de mottagande länderna de uppgifter som krävs enligt det landets lagstiftning för att tjänsteleverantören ska kunna erbjuda sina tjänster i landet. På så sätt kan företagen var helt säkra på vilka krav som gäller i varje medlemsstat på viktiga områden³⁰ i samband med tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster. Det kommer också att ge större säkerhet för konsumenterna. Kraven kommer att omfatta anmälan av utsända arbetstagare, yrkeskvalifikationer och andra krav i den mån de överensstämmer med artikel 16 i tjänstedirektivet och artikel 9 i direktivet om utstationerade arbetstagare³¹.

Detta kommer att öka samarbetet mellan hemlandet och mottagande medlemsstat när det gäller att stödja tjänsteleverantörer som verkar över gränserna. På begäran kommer

²⁶ T.ex. civilingenjörer, arkitekter, revisorer, advokater, fastighetsmäklare, turistguider och patentombud.

²⁷ Utifrån de rapporter som medlemsstaterna ska lämna in vartannat år.

²⁸ T.ex. företag som sysslar med redovisning, arkitektur och ingenjörstjänster, som alla i hög grad är relevanta för näringslivet.

²⁹ Det kan gälla krav på att anställa ett visst antal arkitekter eller ingenjörer eller att en viss utrustning ska finnas, oberoende av vilket typ av arbete som ska utföras.

³⁰ I full överensstämmelse med EU:s befintliga regelverk.

³¹ Även om det gäller frågor som omfattas av tjänstedirektivet och direktivet om utstationerade arbetstagare kommer inte tjänstepasset att ändra innehållet i dessa direktiv och inte heller att ändra det faktum att tillträdet till verksamheten är reserverat för yrkesutövare med nödvändiga yrkeskvalifikationer.

myndigheterna i hemlandet att utfärda ett **tjänstepass** för att hjälpa dem att visa att de uppfyller de krav som ställs på dem i den medlemsstat där de vill tillhandahålla tjänster³².

I enlighet med engångsprincipen kommer tjänstepasset att medföra att man inte längre upprepade gånger behöver lämna information och dokumentation som redan har lämnats i hemlandet, genom att hemlandets förvaltning på begäran av tjänsteleverantören skapar ett gemensamt elektroniskt dokumentarkiv. Det harmoniserade formuläret och det elektroniska dokumentarkivet kommer tillsammans att göra det lättare att uppfylla befintliga krav på förhandsanmälan och kontroll.

Åtgärder: Kommissionen kommer att lansera ett lagstiftningsinitiativ för att införa ett tjänstepass, med ett harmoniserat formulär och ett elektroniskt dokumentarkiv, för att öka säkerheten och minska hindren för tjänsteleverantörer som vill expandera sin verksamhet till andra EU-länder. Den kommer också att förbättra tillgången till konsulttjänster på nationell nivå och på EU-nivå, genom att ge återkommande vägledning där det anges konkreta reformbehov för specifika medlemsstater och yrken med omotiverade bestämmelser. Kommissionen kommer också att föreslå en analytisk ram som medlemsstaterna kan använda när de ser över befintliga bestämmelser eller föreslår nya. Slutligen kommer kommissionen att föreslå lagstiftningsåtgärder för att åtgärda lagstiftningshinder, som skillnader i bolagsform, aktieägarkrav och sektorsövergripande begränsningar inom viktiga uppdragstjänster och, om så är lämpligt, även organisatoriska krav på byggföretag. Kommissionen kommer att se över marknadens utveckling och om nödvändigt vidta åtgärder när det gäller försäkringskraven för företag och leverantörer av byggtreprenader.

2.4. Att åtgärda begränsande bestämmelser i detaljhandelssektorn

Detalj- och grossisthandeln är en av de största tjänstesektorerna i Europa och stod 2012 för 9,6 % av förädlingsvärdet och 13,1 % av den sammanlagda sysselsättningen. Mellan 2010 och 2012 skedde sektorn ingen produktivitetsökning inom sektorn i EU, medan tillväxten var 3,9 % i USA. I färskastudier³³ har man dragit slutsatsen att begränsande bestämmelser skapar stora hinder för att starta nytt, vilket leder till att färre nya försäljningsställen öppnar i de flesta olika butiksformat, samtidigt som konkurrensen hämmas och det blir högre priser för konsumenterna. Detta kommer att fortsätta att vara ett problem trots e-handelns utveckling, eftersom den fysiska närvaron ofta är viktig för att vinna konsumenternas förtroende.

Ansvaret för att reglera etableringar och drift inom detaljhandelssektorn vilar i första hand på medlemsstaterna. Regionala och lokala bestämmelser brukar också spela en viktig roll. För att uppfylla etableringsfriheten, som är en av de fördragsstadgade grundläggande friheterna, måste dessa bestämmelser vara motiverade med allmänpolitiska mål, t.ex. miljöskydd, stads- och markplanering eller konsumentskydd. De måste vara lämpliga och stå i proportion till de mål som eftersträvas. Sakkunnigbedömningen³⁴ av etableringar i detaljhandeln visade att återförsäljarna ofta drabbas av oproportionerliga och olämpliga etableringsvillkor och förfaranden.

Medlemsstaterna har ett visst bedömningsutrymme när de reglerar detaljhandelssektorn, men de får inte otillbörligt inskränka friheterna på den inre marknaden. Medlemsstaterna bör efter

³² Den medlemsstat där en tjänsteleverantör vill tillhandahålla sina tjänster kommer även i fortsättningen att ha ansvaret för att fastställa kraven, i den mån kraven uppfyller relevanta bestämmelser i EU:s lagstiftning.

³³ Holland van Gijzen Advocaten, *Legal study on retail establishment through the 28 Member States: Restrictions and freedom of establishment* – ännu ej publicerad, kommissionens interna studie, 2015.

³⁴ Sakkunnigbedömningen av regelverken för detaljhandelssektorn genomfördes 2014–2015.

behov bedöma och modernisera sina detaljhandelsmarknader, och kan därvid låta sig inspireras av välfungerande och mindre störande lösningar i andra medlemsstater.

Kommissionen kommer därför att ange bästa praxis vad gäller detaljhandelsetablering och driftsbegränsningar på den inre marknaden, i full överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen och medlemsstaternas legitima allmänpolitiska mål. På detta sätt stöder kommissionen medlemsstaterna så att de kan ge konsumenterna det urval de förtjänar. Initiativet kommer också att ge vägledning till kommissionens prioriteringar för verkställighetsåtgärder i fråga om begränsningar i detaljhandelssektorn.

Åtgärder: Kommissionen kommer att ange bästa praxis för att underlätta detaljhandelsetablering och minska driftsbegränsningar på den inre marknaden. Dessa kommer att fungera som vägledning för medlemsstaterna vid deras reformarbete och när det fastställs prioriteringarna för genomförandet i detaljhandelssektorn.

2.5. Att förebygga diskriminering av konsumenter och företagare

I takt med att e-handeln och resandet ökar inom EU öppnar sig nya affärsmöjligheter för företagarna, medan konsumenterna får tillgång till ett större urval av varor och tjänster.

Ändå händer det alltför ofta att de diskrimineras på grund av nationalitet eller bosättningsort. Kommissionen och de europeiska konsumentcentren tar regelbundet emot klagomål från konsumenter som nekats tillträde till billigare webbplatser, erbjudanden eller rabatter. Ofta drabbas de av högre priser eller har svårt att få samma servicenivå som lokala kunder. Sådan praxis förekommer för en mängd olika varor och tjänster, omfattande allt från biljetter till nöjesparker till avgifter för allmännyttiga tjänster.

Olika villkor för tillträde, priser eller försäljning kan beror på objektiva skillnader (t.ex. fraktkostnader eller motiverade rättsliga krav), men ofta beror de på omotiverade strategier som fragmenterar marknaden på territoriell basis.

Detta går emot hela idén med den inre marknaden. Det leder till lägre förtroende hos konsumenterna och större motvilja mot att handla över gränserna, både personligen och på nätet. De förlorade möjligheterna för företagen och för den europeiska ekonomin är mycket mer omfattande än det enstaka köpet där en enstaka handlare kan göra en större vinst.

Artikel 20 i tjänstedirektivet³⁵ förbjuder redan alla typer av omotiverade territoriella begränsningar³⁶, men innehåller endast allmänna principer som inte alltid lyckats hindra diskriminerande praxis ute på fältet. Det behövs därför ytterligare åtgärder för att genomdriva dessa principer och ta fram konkreta regler mot diskriminering på grund av nationalitet eller bosättningsort.

I sin strategi för den digitala inre marknaden³⁷ har kommissionen redan meddelat att det kommer lagstiftningsförslag i mitten av 2016 som syftar till att få slut på omotiverad geografisk blockering. Detta avspeglas i slutsatserna från Europeiska rådets möte i juni

³⁵ Direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006.

³⁶ Europeiska företag erbjuder sina varor och tjänster över hela EU. De får inte behandlas olika på grund av nationalitet, etableringsort eller geografiskt läge. På samma sätt kan inte heller konsumenter diskrimineras på grund av nationalitet, bosättningsort eller plats på en verklig europeisk inre marknad. Endast objektiva och verifierbara omständigheter kan motivera olika priser och villkor för kunder som råkar bo i en annan medlemsstat.

³⁷ COM(2015) 192.

2015³⁸. Som en del av ansträngningarna för att skapa en rättvisare inre marknad har kommissionen för avsikt att bekämpa all omotiverad diskriminerande behandling av köpare som är baserade i olika medlemsstater, oberoende av om det sker i samband med direktförsäljning eller via försäljningskanaler och oberoende av hur det sker eller vilken teknik som används.

I september inledde kommissionen ett offentligt samråd om geografisk blockering och andra begränsningar baserade på geografiska kriterier i samband med inköp och informationssökning i EU³⁹. Resultatet kommer att ge kommissionen viktiga insikter inför kommande lagstiftningsåtgärder, som kommer att beröra geografisk blockering och andra former av diskriminering från marknadsaktörernas sida på grund av bosättningsort eller nationalitet. De måste kombineras med ett förstärkt genomförande i varje medlemsstat, som måste förbättras ytterligare genom att förordningen om konsumentskyddssamarbete reformeras, i enlighet med vad som annonserades i strategin för den digitala inre marknaden.

Åtgärder: *I enlighet med initiativet om geografisk blockering i strategin för den digitala inre marknaden och som en del av en övergripande strategi för att göra den inre marknaden ännu mer rättvis kommer kommissionen att vidta åtgärder, både lagstiftningsåtgärder och genomförandeåtgärder, för att bekämpa o motiverade skillnader i behandling av kunder på grund av bosättningsort eller nationalitet, när det gäller tillträde, priser eller andra försäljningsvillkor, genom att identifiera och förbjuda specifika former av diskriminering på grund av bosättningsort som inte bygger på objektiva och verifierbara faktorer, göra det enklare för konsumenterna och konsumentorganisationerna att ta reda på om och hur det har förekommit diskriminering, även genom verktyg som främjar öppenhet, och förbättra de nationella myndigheternas genomförande genom att reformera förordningen om konsumentskyddssamarbete.*

3. ATT UPPMUNTRA TILL MODERNISERING OCH INNOVATION

3.1. Att modernisera systemen för kvalitetsnormer

Standarder är mycket viktiga för innovation och framsteg på den inre marknaden. De ökar säkerhet, driftskompatibilitet och konkurrens och bidrar till att undanröja handelshinder. De är avgörande för Europas konkurrenskraft. Under de senaste årtiondena har det europeiska standardiseringssystemet i hög grad bidragit till denna framgång. En färsk undersökning från Storbritannien⁴⁰ visar att användningen av standarder bidragit med 28 % till Storbritanniens produktivitetstillväxt, medan nyttan av standarder för företaget i allmänhet värderas uppgå till högst 5 % av deras årliga omsättningen. Framgångarna har varit möjliga tack vare ett unikt offentligt-privat partnerskap mellan den europeiska tillsynsmyndigheten och europeiska standardiseringsorganisationer.

Men standardiseringsprocessen står inför utmaningar då ekonomin förvandlas och affärsmodeller diversifieras, informations- och kommunikationsteknikens roll ökar och betydelsen av tjänster ökar i dagens globala värdekedjor, där varor och tjänster allt oftare tillhandahålls i ett paket.

³⁸ I slutsatserna från Europeiska rådets möte i juni 2015 uppmanas kommissionen att vidta åtgärder för att ”undanröja de återstående hindren för fri omsättning av varor och tjänster som säljs online samt ta itu med omotiverad diskriminering på grund av geografiskt läge”.

³⁹ Se <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/geoblocksurvey2015/>

⁴⁰ British Standards Institution (BSI), ”The Economic Contribution of Standards to the UK Economy”, 2015.

Det europeiska standardiseringssystemet måste kunna bemöta dessa utmaningar genom att producera aktuella marknadsanpassade standarder på ett inkluderande sätt och befästa EU:s ledande ställning i det internationella standardiseringsarbetet. Europeiska standarder måste stödja EU:s politik och för digitala innovationers del måste de erbjuda bättre säkerhet och driftskompatibilitet. Därför lanserade strategin för den digitala inre marknaden en integrerad prioriteringsplan för standardisering med fokus på informations- och kommunikationsteknik och en översyn av det europeiska ramverket för interoperabilitet.

Mer generellt innebär detta en modernisering av det befintliga partnerskapet. Kommissionen kommer därför att föreslå ett gemensamt initiativ om standardisering mellan kommissionen, den berörda industrin, europeiska standardiseringsorganisationer och standardiseringsorganisationer i allmänhet. Det gemensamma initiativet syftar till att påskynda och prioritera bättre standarder på alla områden. Efter diskussioner med berörda parter skulle man kunna enas om det gemensamma initiativet i början av 2016.

Dessutom finns det fortfarande en betydande outnyttjad potential att hämta från utveckling och användning av frivilliga europeiska tjänstestandarder för att hantera tjänstefiering och förverkliga en integrerad europeisk tjänstemarknad.⁴¹ Med sådana standarder kan man sänka kostnaderna och fragmenteringen av marknader, men deras andel är för närvarande endast 2 % av alla EU-standarder. På grundval av de goda erfarenheter man har av produkter, kommer kommissionen att utfärda en särskilda riktlinjer för att utforska frågan, bland annat för att se till att sådana standarder är efterfrågestyrda och antas i de fall där de behövs som mest.

Åtgärder: För att modernisera vårt standardiseringssystem kommer kommissionen att föreslå ett gemensamt initiativ om standardisering och enas om detta med de europeiska standardiseringsorganisationerna. Kommissionen kommer också att ge särskilda riktlinjer för tjänstestandardisering. Detta kommer att ge företagen och konsumenterna förtroende för gränsöverskridande tjänster och förbättra den gränsöverskridande handeln.

3.2. Mer öppen, effektiv och ansvarig offentlig upphandling

Offentlig upphandling utgör cirka 19 % av EU:s BNP, och offentliga myndigheter och allmännyttiga företag spenderar varje år mer än 2,3 biljoner euro. År 2014 antog EU en omfattande översyn av EU:s upphandlingslagstiftning, då man förenklade förfarandena och gjorde reglerna mer flexibla och anpassade dem till att bättre tjäna andra offentliga politikområden, i synnerhet inom området innovation. Målet var att göra den offentliga upphandlingen mer effektiv och strategisk, så att den samtidigt följer principerna för öppenhet och konkurrenskraft till nytta för både offentliga upphandlare och ekonomiska aktörer, särskilt små och medelstora företag.

Men EU kan och måste gå längre. Upphandling görs fortfarande ofta utan nödvändiga affärsmässiga färdigheter, tekniskt kunnande eller processrättsligt förståande, vilket leder till en brist på överensstämmelse och negativa konsekvenser för både företag och skattebetalare.

En stor utmaning är bristen på tillgängliga data och analytiska verktyg som skulle göra det möjligt att förhindra eller upptäcka problem eller oegentligheter. Dessutom kan sättet på vilket de nationella prövningssystemen fungerar variera avsevärt, särskilt vad gäller förfarandets längd. Det finns också stora skillnader i avgiftsnivåer och processkostnader. Uppgifter om klagomål samlas inte heller in på ett strukturerat sätt.

⁴¹ Detta diskuteras i avsnitt 2.3 ovan.

En annan utmaning är, särskilt i fråga om storskaliga infrastrukturprojekt, att de är mycket komplexa och upphandlingstiden är lång, vilket ofta också leder till förseningar. Nio av tio storskaliga infrastrukturprojekt går inte som planerat: det är vanligt att kostnaderna stiger med upp till 50 %. Förseningar är också vanligt förekommande i processens alla skeden, från planering till genomförande av projektet och fullgörande av avtal.

Utifrån tillgängliga uppgifter tar det längre tid att få kontrakt för projekt på mer än 700 miljoner euro i allmänhet betydligt än andra förfaranden⁴², och det beror inte på längre handläggningstid i samband med upphandling. Om den genomsnittliga handläggningstiden för upphandling enligt ett typiskt förfarande (från offentliggörandet av anbudsinfördran till tilldelning av kontraktet) är tre och en halv månad, är det för storskaliga infrastrukturprojekt cirka 25 månader, och upp till 35 månader för förhandlat förfarande.

Kommissionen kommer därför att vidta en rad initiativ. Kommissionen kommer att försöka underlätta insamling, sammanställning, förvaltning och analys av upphandlingsdata och stödja medlemsstaternas ansträngningar för en bättre styrning vid offentlig upphandling. Genom att bygga på redan införda åtgärder, såsom e-upphandling, kommer kommissionen att främja utvecklingen av sådana verktyg som förbättrar uppgifternas kvalitet och tillgänglighet genom att rationalisera befintliga system för datainsamling och genom att stödja inrättandet av register över kontrakt. Det kommer även att främja utvecklingen av verktyg för dataanalys, särskilt för att upptäcka avvikelser, framför allt i upphandlingsprocessen.

Kommissionen kommer också att sträva efter att förbättra ändamålsenligheten, effektiviteten och öppenheten i systemet för rättslig prövning i samband med upphandling enligt direktiven om prövning av offentlig upphandling⁴³. Med dessa direktiv vill man se till att upphandlingsbeslut provas effektivt och så snabbt som möjligt. Prövningsförfarandena finns i samtliga medlemsstater och används flitigt av ekonomiska aktörer.

Kommissionen kommer att uppmuntra prövningsorgan i förstainstansrätten att samarbeta och arbeta i nätverk för att förbättra utbytet av information och bästa praxis. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt att stärka organ i förstainstansrätten som är specialiserade på administrativ prövning av offentlig upphandling. Kommissionen kommer också att förbättra övervakningen av de nationella prövningssystemens effektivitet genom regelbundna utvärderingar, bl.a. resultattavlan för den inre marknaden. Detta kommer att kompletteras med en Refit-utvärderingsrapport av rättsmedelsdirektiven.

Kommissionen kommer dessutom att erbjuda medlemsstaterna en möjlighet att få bistånd och rådgivning i fråga om lagligheten av upphandlingsaspekter för projekt som de har för avsikt att inleda. Sådant bistånd kommer att grundas på en frivillig förhandsbedömning för infrastrukturprojekt vars totala värde är minst 700 miljoner euro.

Ett särskilt förfarande kommer att utvecklas för att göra det möjligt för upphandlande myndigheter att få ett yttrande från kommissionen om huruvida den tilltänkta upphandlingen följer EU:s upphandlingsregler. För detta införs ett anmälningsförfarande. Denna anmälan bör innehålla information om projektet, tillsammans med alla relevanta handlingar, däribland ett anbudsutkast. Kommissionen kommer att avge sitt yttrande inom en tid som i princip inte får vara längre än tre månader från det att projektet anmäls. Den kommer att göra en utvärdering av denna erfarenhet för att se om behov och förväntningar uppfylls.

⁴² Varaktigheten för de storskaliga projekten beräknas utifrån uppgifter från TED för kontrakt som tilldelats mellan 2010–2014, beräkningarna för ett typiskt projekt kommer från Europeiska kommissionen, *Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Law*, kommissionens arbetsdokument, SEC(2011) 853.

⁴³ Direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007.

Åtgärder: Kommissionen kommer att inrätta en frivillig mekanism för förhandsbedömning av upphandlingsaspekter för vissa storskaliga infrastrukturprojekt. Kommissionen kommer att uppmuntra medlemsstaterna att förbättra översynen av beslut om upphandling genom att främja nätverkssamarbete mellan prövningsorgan i förstainstansrätten som tillhandahåller särskilt rättsligt och tekniskt bistånd åt medlemsstater som är villiga att skapa eller stärka specialiserade administrativa granskningsorgan i förstainstansrätten och förbättra övervakningen av effektiviteten genom regelbunden utvärdering, bland annat resultattavlan för den inre marknaden. Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna för att förbättra insynen och kvaliteten i nationella upphandlingssystem genom att bättre uppgifter, genom att inrätta register över kontrakt som täcker hela livscykeln för kontrakt och genom att stödja utvecklingen och användningen av dataanalys och verktyg för upptäckt av avvikelser för att bättre upptäcka befintliga eller framtida oegentligheter i upphandlingen.

3.3. Befästa EU:s immaterialrättsliga regelverk

Immaterialrättsintensiva sektorer står för 39 % av BNP och 35 % av arbetstillfällena i EU och är en drivkraft för innovation. Det har skett stora framsteg när det gäller skyddet av immateriella rättigheter i Europa, särskilt då det enhetliga patentsystemet⁴⁴ nyligen antogs och regelverket för varumärken moderniserades.

Det enhetliga patentsystemet kommer att spela en viktig roll för att möjliggöra innovationer⁴⁵ i de deltagande medlemsstaterna.⁴⁶ Europa är nu nära att göra detta patent till verklighet och inrätta en specialdomstol för europeiska patent, något industrin har krävt i flera årtionden. Men den största utmaningen är nu att sköta slutskedet rätt och att hantera osäkerhet kring hur det enhetliga patentet kan sammanfogas med nationella patent och nationella tilläggsskydd som beviljats enligt ordningen för tilläggsskydd och att eventuellt inrätta ett enhetligt intyg om tilläggsskydd.

Tilläggsskyddet är avgörande för producenter av läkemedel, medicinsk utrustning, djurläkemedel och produkter för behandling av grödor, men även för nya sektorer som sannolikt kommer att behöva ett marknadsgodkännande för sina produkter.

Ett enhetligt intyg om tilläggsskydd skulle ge större säkerhet åt industrier som behöver reglerade försäljningstillstånd för sina produkter. Mer specifikt skulle ett enhetligt intyg om tilläggsskydd förbättra öppenheten och vissheten vad gäller skydd för läkemedel. Detta skulle göra det lättare för tillverkare av nya och generiska läkemedel eller biosimilarer att investera, och för medlemsstaterna att optimera sina budgetar för hälso- och sjukvård, vilket skulle ge patienterna bättre tillgång till läkemedel.

För att stärka tillverkning inom EU och sådana industrisektors konkurrenskraft vars produkter förutsätter reglerade försäljningstillstånd kommer kommissionen att undersöka om vissa aspekter av patent och tilläggsskydd kan justeras. Ett undantag för tillverkning med tilläggsskydd skulle kunna göra det möjligt för europeiska tillverkare av generiska läkemedel och biosimilarer att skapa tusentals högteknologiska arbetstillfällen i EU och många nya

⁴⁴ Detta patent med enhetlig verkan är en juridisk äganderätt som ger enhetligt skydd i hela EU efter en enda ansökan. Detta blir billigare och minskar byråkratin. I paketet inrättas också en enhetlig patentdomstol som ska erbjuda en enda specialiserad jurisdiktion för patent.

⁴⁵ Om ett enhetligt patent tillämpas fullt ut kommer det att ge en vinst på 0,25 % av BNP inom EU. De möjliga fördelarna för de enskilda medlemsstaterna varierar, men kan komma att överstiga 1 % av BNP i vissa medlemsstater.

⁴⁶ Den 30 september 2015 antog kommissionen ett beslut som bekräftar Italiens deltagande i ett fördjupat samarbete om enhetligt patentskydd i EU. Därigenom uppgår det totala antalet deltagande medlemsstater till 26, eftersom Kroatien och Spanien inte deltar.

företag⁴⁷. En uppdatering av tillämpningsområdet för forskningsundantag för EU-patent skulle kunna leda bland annat till ett smidigt utbud av aktiva farmaceutiska substanser på hela den inre marknaden.

EU och dess medlemsstater måste också öka sitt stöd för att små och medelstora företag ska kunna dra full nytta av att skydda sina investeringar. En studie som nyligen genomfördes av Kontoret för harmonisering i den inre marknaden (KHIM) har visat att endast 9 % av de små och medelstora företagen i Europa har immateriella rättigheter, men att – i genomsnitt – de små och medelstora företag som har sådana rättigheter genererar 32 % högre intäkter per anställd än sådana som inte har det⁴⁸. Som en uppföljning till 2014 års handlingsplan för skydd och tillsyn av efterlevnaden av immateriella rättigheter⁴⁹ kommer kommissionen att hjälpa småföretagen att mer effektivt säkra, förvalta och åberopa immateriella rättigheter genom bättre samordning av tillgången till information och finansiella stödprogram. Kommissionen kommer också att utreda hur man på bästa sätt kan utnyttja Europas traditionella kunnande och genomföra uppföljningsåtgärder som bygger på det offentliga samrådet om skydd av geografiska beteckningar för andra produkter än jordbruksprodukter.

Såsom det fastställs i strategin för den digitala inre marknaden för Europa kommer kommissionen att granska det immaterialrättsliga regelverket, så att man kan reagera på överträdelser som alltmer får gränsöverskridande drag. Det kommer att främja en ”följ pengarna”-strategi⁵⁰ för att beröva de personer som gör intrång i kommersiell skala deras inkomster, eftersom det är dessa intrång i immateriella rättigheter som är mest skadliga för EU:s ekonomi. I linje med målen för denna strategi kommer särskild uppmärksamhet att ägnas små och medelstora företag, i syfte att hjälpa dem att hävda sina immateriella rättigheter.

Åtgärder: Kommissionen kommer att lägga fram initiativ för att konsolidera och modernisera bestämmelserna om immateriell äganderätt, inbegripet åtgärder för att stödja utnyttjandet av immaterialrättigheter i små och medelstora företag. Kommissionen kommer att samråda, överväga och föreslå ytterligare åtgärder, om så är lämpligt, för att förbättra patentsystemet i Europa, framför allt för läkemedelsindustrin och andra industrier vars produkter är föremål för reglerade försäljningstillstånd. I enlighet med strategin för den digitala inre marknaden kommer kommissionen att se över EU:s immaterialrättsliga regelverk 2016, vilket stöder ”följ pengarna”-strategin mot intrång i kommersiell skala.

4. FÖRSÄKRAN OM GENOMFÖRANDET

4.1. Uppfyllda krav och smart genomförande

Det är nödvändigt att EU-lagstiftningen efterlevs för att den inre marknads möjligheter och fördelar ska kunna utnyttjas. Halvvägs in i 2015 fanns kring 1 090 aktiva fall av överträdelseförfaranden rörande den inre marknaden⁵¹. I genomsnitt tar det de nationella myndigheterna ungefär 30 månader att, med kommissionens hjälp, lösa ett

⁴⁷ Vicente, Vanda och Simoes, Sergio, *Manufacturing and export provisions: Impact on the competitiveness of European pharmaceutical manufacturers and on the creation of jobs in Europe*, 2014.

⁴⁸ *Intellectual property rights and firm performance in Europe: an economic analysis, Firm-Level Analysis Report*, OHIM, 2015.

⁴⁹ COM(2014) 392 final.

⁵⁰ Snarare än att bestraffa medborgaren för – ofta omedvetet – intrång i immateriella rättigheter, försöker en ”följ pengarna”-strategi beröva dem som gör intrång i kommersiell skala de inkomstflöden som lockar dem till sådan verksamhet.

⁵¹ http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/infringements/index_en.htm

överträdelseförfarande. Dessutom är många personer och företag fortfarande inte medvetna om de möjligheter som finns för dem att trygga sina rättigheter. Allt detta försvagar den inre marknaden och undergräver folks förtroende. Det behövs en förändring.

Att förändra situationen betyder att tillämpa en heltäckande strategi som omfattar samtliga stadier i det politiska arbetet, från utformningen av strategier till tillämpning och information, såsom föreskrivet under projektet för bättre lagstiftning. Detta omfattar större hänsyn till utvärderings- och förstärkningsfrågor vid utformningen av strategierna, bättre stöd och vägledning till medlemsstaterna vid tillämpningen av reglerna för den inre marknaden och en mer konsekvent och effektiv tillsynspolitik med målet att förbättra den övergripande överensstämmelsen med reglerna för den inre marknaden och EU-lagstiftning överlag. Kommissionen är fast besluten att genomföra detta.

För att genomföra detta ska kommissionen använda sig av riktlinjerna för bättre lagstiftning och uppmuntra till ett mer omfattande samarbete med medlemsstaterna genom ett antal initiativ, t.ex. tillämpningsplaner för viktig ny lagstiftning, årliga dialoger med varje medlemsstat för att se att kraven efterlevs och tillämpandet av flera olika verktyg för förbättring av efterlevnaden⁵². Kommissionen kommer i ännu högre grad att systematiskt kontrollera att nationell lagstiftning överensstämmer med EU-lagstiftningen. Kommissionen kommer även att ta fram ett verktyg för dataanalys, vilket eventuellt underlättar upptäckten av bristande efterlevnad.

Ett ytterligare steg är att skapa och tillämpa sektoriella strategier för att effektivisera kontrollsystemet för tillämpning av EU-lagstiftning. Efter 2012 års meddelande om bättre styrning av den inre marknaden har ett antal tillämpningsåtgärder genomförts för snabba resultat inom de viktigaste tillväxtområdena. Strategin har lett till en del framgångar, och utifrån de erfarenheter som gjorts kommer kommissionen att titta på möjligheten att öka antalet sektorer som ingår i dessa åtgärder.

En viktig åtgärd kommer att vara ett lagstiftningsinitiativ för ett marknadsinformationsverktyg för den inre marknaden, som ger möjlighet att samla in information från utvalda marknadsaktörer. Om kommissionen kan få aktuell, utläsbar och pålitlig kvantitativ och kvalitativ information från sådana marknadsaktörer, har den en bättre möjlighet att kontrollera och förstärka EU-reglerna inom prioriterade områden. Detta skulle även vara till hjälp för att föreslå förbättringar inom områden där utvecklingen visar att bristande genomförande beror på svårigheter i den relevanta sektoriella lagstiftningen. Det nya verktyget skulle användas först när en ordentlig undersökning har gjorts av alla tillgängliga uppgifter och resultatet visar på ett behov att samla in omfattande och pålitlig information om företagens marknadsbeteende direkt från marknadsaktörerna. Hänsyn skulle tas till bästa praxis bland medlemsstaternas befintliga funktionssätt som påverkar den inre marknaden. Utifrån detta kommer kommissionen att publicera en rapport, i vilken hänsyn dock tas till att delar av den insamlade informationen är sekretessbelagd. Det nya marknadsinformationsverktyget ska hjälpa kommissionen att bättre rikta samarbetet med medlemsstaterna, stärka grunden för åtgärder mot överträdelser och även hjälpa till att fastställa de områden som behöver lagstiftningslösningar.

Dessutom ska kommissionen, tillsammans med medlemsstaterna, ytterligare underbygga och effektivisera de befintliga problemlösungsverktygen för den inre marknaden, t.ex. Solvit⁵³.

⁵² Exempelvis i form av nätverk, expertgruppsmöten eller riktlinjer.

⁵³ Solvit är en tjänst som tillhandahålls av de nationella administrationerna i alla EU-länderna samt Island, Lichtenstein och Norge. Syftet är att hitta lösningar inom tio veckors tid från den dag ett ärende antas av Solvitcentret i det land där problemet har uppstått.

Problem löses lättast i ett tidigt skede och på nationell nivå. Kommissionen kommer särskilt att rikta in sig på en ordentlig uppföljning av återkommande eller strukturella ärenden som inte har kunnat lösas genom Solvit. Den kommer även att arbeta för ökad medvetenhet hos EU-invånarna och företagen om deras rättigheter samt möjligheten att använda nationella prövningsmekanismer, bland annat genom en gemensam digital ingång.

Åtgärder: Kommissionen kommer att tillämpa en smart förstärkningsstrategi som även inkluderar sektoriella strategier. För att skydda den inre marknaden och få den att fungera bättre kommer kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsinitiativ som gör det möjligt att samla in pålitlig information direkt från utvalda marknadsaktörer. Den kommer dessutom att fördjupa samarbetet med medlemsstaterna genom tillämpningsplaner för ny, viktig lagstiftning, årliga dialoger med varje medlemsstat för att se om kraven efterlevs och eventuellt utveckling av ett dataanalysverktyg med syfte att förbättra kontrollen av lagstiftningen på den inre marknaden. Slutligen kommer kommissionen att stärka och effektivisera problemlösningsverktygen för den inre marknaden, t.ex. Solvitnätverket, och arbeta för att öka medvetenheten om EU-invånarnas och företagens rättigheter.

4.2. Tjänstedirektivet ska ge bättre effekt genom nytt anmälningförfarande

För att se till att all ny lagstiftning som medlemsstaterna föreskriver är icke-diskriminerande, rättfärdigad genom ett allmänt intresse och proportionerlig, åläggs medlemsstaterna genom tjänstedirektivet att anmäla nya lagstiftningsåtgärder rörande tjänster till kommissionen.

Trots detta finns det fortfarande en uppsjö varierande nationella regler och bestämmelser, och länderna följer ofta inte anmälningförfarandet. Sju medlemsstater har inte gjort några anmälningar om ny lagstiftning sedan tjänstedirektivet trädde i kraft 2009. Fem medlemsstater har anmält bara ett litet antal ny lagstiftning. Däremot har andra medlemsstater skickat in ett stort antal anmälningar.

På grund av att medlemsstaterna ofta anmäler slutgiltig lagstiftning istället för lagförslag begränsas dessutom kommissionens och de andra medlemsstaternas möjlighet att ingripa kraftigt⁵⁴.

Dessutom är öppenheten kring anmälningarna dålig. De berörda konsumenterna och företagen har ingen tillgång till informationen och kan bara ge respons genom att överklaga i ett senare skede, när de redan lider av regelbördan och ytterligare kostnader. Detta strider tydligt mot öppenhetsdirektivet⁵⁵, som föreskriver öppenhet gentemot berörda parter inom sektorn för varor och informationssamhällets tjänster.

Det befintliga systemet för anmälningar ger inte heller möjlighet till en djupgående proportionalitetsbedömning. Det leder till att medlemsstaterna ofta har svårt att bedöma proportionaliteten för nya krav på tjänster. Ett förebyggande system, inom ramarna för ett förbättrat anmälningförfarande, skulle därmed kunna göra det mycket lättare att identifiera möjliga alternativ och mindre inkräktande åtgärder för att uppnå målen.

Med tanke på de många bristerna kommer kommissionen att föreslå lagstiftning för ett förbättrat anmälningförfarande under tjänstedirektivet. Förslaget ska utöka de välfungerande

⁵⁴ Mellan september 2013 och februari 2015 tog kommissionen emot 277 anmälningar från medlemsstaterna. Av dessa hänvisade 198 till gällande lagstiftning och 79 till förslag på lagstiftning. Det betyder att 71 % av de anmälda kraven redan var gällande.

⁵⁵ Direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter, i dess ändrade lydelse enligt direktiv 98/48/EG (*öppenhetsdirektivet*). Detta direktiv har ersatts av direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015.

delarna – inklusive kravet att anmäla lagförslag och bättre insyn för berörda parter – av det redan befintliga förfarandet för varor och informationssamhällets tjänster till att gälla även andra sektorer. Det innebär att åtgärder som inte har anmälts ska anses ogiltiga och en frysperiod tillämpas. Kommissionen kommer även att titta på behovet att genomföra en korrekt proportionalitetsbedömning.

Åtgärder: Kommissionen kommer att lägga fram ett lagförslag, baserat på de välfungerande delarna av anmälningsförfarandet, under direktiv (EU) 2015/1535 för sådana tjänster som för närvarande inte täcks av direktivet. Detta kommer att förbättra det befintliga anmälningsförfarandet under tjänstedirektivet. Förbättringen möjliggör kontroller uppåt vad gäller motivering och proportionalitet i fråga om ny nationell lagstiftning som begränsar den fria rörligheten för tjänster.

4.3. En starkt inre marknad för varor

Varor står för ungefär 75 % av handeln inom EU. Varuhandeln mellan medlemsstaterna värderades 2014 till 2 900 miljarder euro. Hinder i lagstiftningen har avskaffats för 80 % av alla industriprodukter genom antagandet av gemensamma regler och, i de fall där inga sådana EU-regler finns, genom principen om ömsesidigt erkännande.

Inom områden som inte omfattas av EU-lagstiftningen innebär principen om ömsesidigt erkännande att varor som saluförs lagligen i en medlemsstat går under rätten till fri rörlighet och kan säljas i andra medlemsstater. Otillräcklig tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande gör det dock svårare för företag som försöker komma in på marknaden i andra medlemsstater. Dessutom innebär det ökande antalet produkter på marknaden som inte uppfyller EU-reglerna nackdelar för laglydiga aktörer och risker för konsumenterna.

Trots den höga marknadsintegrationen på varumarknaden innebär detta en förlust för den övergripande ekonomin.

Kommissionen kommer därför att arbeta för att förbättra tillämpningen av principen om ömsesidigt erkännande och genomföra åtgärder mot varor som är olagliga och inte uppfyller kraven.

Antagandet av **förordningen om ömsesidigt erkännande**⁵⁶ 2008 har varit avgörande för att överföra bevisbördan rörande produkter som lagligen saluförs någon annanstans, från de ekonomiska aktörer till de nationella myndigheterna.

Ändå fortsätter nationella lagar och tillvägagångssätt att skapa hinder. Nationella myndigheter kräver ofta specifika bevis på laglig saluföring, eller vägrar helt enkelt ge tillgång till den nationella marknaden. Ekonomiska aktörer måste ofta skaffa specifika dokument eller genomföra ytterligare produkttester. Det ökar kostnaden för de ekonomiska aktörerna och kan leda till att de inte söker sig till nya marknader. Dessa problem uppstår inom många industrisektorer, men de är särskilt stora inom byggindustrin, livsmedelsindustrin, industrin för kosttillskott och gödselindustrin. I praktiken innebär detta förlorade affärsmöjligheter, sämre konkurrens och högre slutpriser.

Kommissionen kommer därför att lägga fram en åtgärdsplan som omfattar hela EU och ska öka medvetenheten om principen för ömsesidigt erkännande. Planen kommer att omfatta specifika åtgärder för sektorer där ömsesidigt erkännande skulle leda till de största ökningarna av EU:s konkurrenskraft (t.ex. byggindustrin). Kommissionen kommer även att gå igenom förordningen för ömsesidigt erkännande för att ta itu med splittrade administrativa metoder

⁵⁶ Förordning (EG) nr 764/2008.

och effektivisera den dokumentering som krävs för att bevisa att en produkt saluförs lagligen i en medlemsstat.

Detta kommer att uppnås genom att göra det möjligt för ekonomiska aktörer att utfärda en egen försäkran om att produkten saluförs lagligen i en annan medlemsstat. Att företagen kan förutsätta att kraven efterlevs, kommer att göra det enklare för dem att marknadsföra sina varor i en annan medlemsstat, om inte ett officiellt beslut fattas och meddelas till både kommissionen och den berörda ekonomiska aktören. För att stödja utbudet av integrerade produkter och tjänster ska synergieffekterna med passet för tillhandahållande av tjänster undersökas närmare.

Kommissionen kommer att använda sig av verktygen under öppenhetsdirektivet på ett mer strategiskt sätt för att främja medvetenhet och tillit mellan medlemsstaterna.

För att förbättra funktionssättet för den inre marknaden för sjukvårdsprodukter, ska kommissionen lägga fram ett initiativ för utvärdering av medicinska metoder⁵⁷. Syftet är att koordinera området bättre och därmed undvika att en produkt utvärderas flera gånger i olika medlemsstater.

Det ökande antalet **produkter** på marknaden **som är olagliga eller inte uppfyller kraven** stör konkurrensen och utsätter konsumenterna för risker. Inom området för radioutrustning finns det till exempel indikationer på en mycket låg andel produkter som helt uppfyller kraven – mellan 28 och 56 %⁵⁸. Liknande procentsatser ses även för industriprodukter inom andra sektorer.

I fråga om konsumentprodukter gjorde medlemsstaterna 2014 nästan 2 500 anmälningar om farliga produkter genom Rapex, det europeiska systemet för snabb varning om farliga produkter. Det är en ökning med 3 % från 2013, och nästan 90 % av anmälningarna rörde produkter som innebär en allvarlig risk för konsumenter.

Många ekonomiska aktörer följer inte reglerna, antingen på grund av bristande kunskaper eller medvetet för att få konkurrensfördelar. Det behövs kraftfullare motverkan av detta; de myndigheter som genomför marknadskontroller är ofta underfinansierade och bundna av nationella gränser, medan de ekonomiska aktörerna är aktiva på europeisk, eller till och med global, nivå. I fråga om e-handel har myndigheter för marknadskontroll stora svårigheter att spåra produkter som inte uppfyller kraven men ändå importeras från länder utanför EU. De har även svårt att, inom sitt behörighetsområde, identifiera det ansvariga organet.

Därför kommer kommissionen att lägga fram ett initiativ för att öka andelen produkter som uppfyller kraven. Initiativet ska ge de rätta incitamenten till ekonomiska aktörer, öka antalet efterlevnadskontroller och främja ett närmare samarbete, över gränserna, mellan tillsynsmyndigheter, bland annat i form av samarbete med tullmyndigheterna. Initiativet kommer att befästa befintliga ramar för myndigheterna för marknadskontroll, uppmuntra till gemensamma åtgärder mellan myndigheterna för marknadskontroll från flera medlemsstater, förbättra informationsutbytet och uppmuntra till koordinering av marknadskontrollprogram.

Med grund i de befintliga kontaktpunkterna för produkter kommer kommissionen dessutom att skapa en första instans för EU-lagstiftningen om produkter som företagen kan kontakta. Detta kommer att öka medvetenheten och ge bättre förståelse för den tillämpliga

⁵⁷ Utvärderingar för medicinska metoder ger riktlinjer till nationella beslut i fråga om prissättning och ersättning av insatser på hälso- och sjukvårdsområdet.

⁵⁸ Se kommissionens arbetsdokument (2012)300 av den 17 oktober 2012, *Sammanfattning av konsekvensbedömningen. Följedokument till Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning.*

lagstiftningen. Ekonomiska aktörer kommer även att erbjudas ett system (via projektet e-Compliance) som ger dem möjlighet att digitalt visa behöriga myndigheter – eventuellt även konsumenterna – att produkten i fråga uppfyller kraven. Det kommer att bli lättare för myndigheterna att kontrollera att kraven uppfylls, samtidigt som kostnaderna minskar för de ekonomiska aktörerna och konsumenternas förtroende ökar.

Åtgärder: Kommissionen kommer att lägga fram en åtgärdsplan som omfattar hela EU för att öka medvetenheten om ömsesidigt erkännande och se över förordningen om ömsesidigt erkännande. För att underlätta för företagen att marknadsföra sina produkter i en annan medlemsstat kommer kommissionen att presentera en frivillig egen försäkran om överensstämmelse med relevant lagstiftning. Företagen väljer själva att använda denna försäkran. Kommissionen kommer även att lägga fram ett antal övergripande åtgärder för ytterligare insatser i arbetet med att hålla produkter som inte uppfyller kraven borta från EU:s marknad genom att stärka marknadskontrollen och ge rätt incitament till ekonomiska aktörer.

5. SLUTSATS

Kommissionen arbetar för att skapa en mer djupgående och rättvis inre marknad, som vilar på en starkare industriell grund. För att uppnå detta behöver vi modernisera den inre marknaden, så att den ligger i linje med dagens ekonomiska verklighet med en växande digitalisering, nya affärsmodeller och allt fler länkar mellan tillverkare och tjänster i nutida globala värdekedjor. Genom strategin för den inre marknaden föreslås ett antal konkreta och ambitiösa åtgärder för att få bort betydande ekonomiska hinder för den europeiska agendan för sysselsättning, tillväxt och investeringar. Kommissionen räknar med Europaparlamentets och rådets, liksom även alla aktörernas, stöd i detta ambitiösa och mycket relevanta program, och hoppas få hjälp att ta ett rejält steg framåt i frågor av betydelse för EU:s invånare och företag. Framför allt är det mycket viktigt att medlemsstaterna tar till sig det här programmet på nationell, regional och lokal nivå, eftersom den inre marknaden bara kan existera med deras stöd och åtagande.

Åtgärderna som ingår i strategin kommer att genomföras under 2016 och 2017. Kommissionen kommer mot slutet av 2017 att kontrollera hur genomförandet av strategin har gått och, utifrån en omfattande ekonomisk analys, se om det krävs ytterligare åtgärder för att nå vårt mål med en mer djupgående och rättvis inre marknad i EU.

Färdplan för genomförandet av strategin för den inre marknaden

Åtgärder	Tidsplan
Vägledning för hur EU:s lagstiftning tillämpas på delningsekonomiska affärsmodeller	2016
Handlingsplan för mervärdesskatt	2016
Lagstiftningsinitiativ om företagsinsolvens, inklusive tidig omstrukturering och en andra chans	2016
Initiativ för att underlätta användningen av digital teknik under ett företags hela livscykel samt gränsöverskridande sammanslagningar och delningar	2017
Initiativ för nystartade företag	2016
Vägledning gällande reformbehov för medlemsstater i fråga om reglering av yrken	2016
Analytisk uppställning att användas av medlemsstaterna vid genomgång av befintlig reglering av yrken eller förslag på ny sådan	2016
Lagstiftningsåtgärder för att hantera lagstiftningshinder i samband med viktiga uppdragstjänster och byggtreprenader	2016
Lagstiftningsförslag för att införa ett tjänstepass för viktiga sektorer, t.ex. uppdragstjänster och byggtreprenader	2016
Meddelande om bästa praxis för att underlätta etableringar i detaljhandeln och minska driftsbegränsningarna.	2017
Lagstiftningsåtgärder för att förebygga diskriminering av konsumenter på grund av nationalitet eller bosättningsland	mitten av 2016
Gemensamt initiativ om standardisering	2016
Specifik vägledning för standardisering av tjänster	2016
Offentlig upphandling: en mekanism för frivillig förhandsbedömning vid stora infrastrukturprojekt	2017
Initiativ för bättre förvaltning vid offentlig upphandling, genom upprättande av register över kontrakt, förbättrad uppgiftsinsamling och nätverkssamarbete mellan överprövningsorgan	2017–2018
Initiativ för att modernisera ramverket för immateriella rättigheter, inklusive en översyn av EU:s regelverk för	2016–2017

immateriella rättigheter	
Dataanalysverktyg för övervakningen av lagstiftningen om den inre marknaden	2017
Förslag till nya marknadsinformationsverktyg som ska hjälpa kommissionen att samla in uppgifter från utvalda marknadsaktörer	2016
Lagstiftningsförslag efter förebild av välfungerande delar av det nuvarande anmälningsförfarandet i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535 för tjänster som för närvarande inte omfattas av det direktivet	2016
Handlingsplan för att öka medvetenheten om principen om ömsesidigt erkännande	2016
Översyn av förordningen om ömsesidigt erkännande	2017
Omfattande åtgärder för ytterligare försök att hålla produkter som inte uppfyller kraven borta från marknaden (eventuellt inklusive ett lagstiftningsinitiativ)	2016–2017